

31 Μαΐου, 1991

[ΠΙΚΗΣ, Δ/στής]

ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 146 ΤΟΥ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ

ΡΟΔΟΥΛΑ ΠΑΥΛΙΔΟΥ ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ,

Αιτήτριες.

v.

ΚΥΠΡΙΑΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ, ΜΕΣΩ
ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΟΥ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΑΛΛΟΥ,

Καθ' ων η αίτηση.

(Υπόθεση Αρ. 529/90).

Εκπαιδευτικοί Λειτουργοί — Ο περί Παιδαγωγικής Ακαδημίας Κύ-
πρου (Εισαγωγή Φοιτητών) Νόμος του 1986 (Ν. 87/86) — Προτίπο-
θέσεις ένταξης στον κλάδο σπουδών των δασκάλων της Παιδαγω-
γικής Ακαδημίας Κύπρου — Μία από τις προτιποθέσεις η
5 συμπερίληψη στον Πίνακα Εισακτέων Φοιτητών — Αίτημα για
φοίτηση στον κλάδο δασκάλων ορθά μελετήθηκε και αποφασίστη-
κε από τον Διευθυντή Ανώτερης και Ανώτατης Εκπαίδευσης —
Κατάλοιπο διοικητικών αρμοδιοτήτων σε σχέση με θέματα παι-
δείας εμπίπτει στην αρμοδιότητα του Υπουργείου Παιδείας βάσει
10 του Ν. 12/65.

Οι αιτήτριες, οι οποίες κατά το τρίτο και τελευταίο έτος της
φοίτησής τους στην Παιδαγωγική Ακαδημία στον κλάδο Νηπιαγω-
γών υπέβαλαν αίτηση για φοίτηση κατά το επόμενο ακαδημαϊκό
έτος στον κλάδο των Δασκάλων, με σκοπό την απόκτηση του πτυ-
15 χίου του Δασκάλου Δημοτικής Εκπαίδευσης, προσέβαλαν με την
παρούσα προσφυγή την αρνητική απάντηση του Διευθυντή Ανώτε-
ρης και Ανώτατης Εκπαίδευσης στο αίτημά τους αυτό.

Ο δικηγόρος των αιτητριών ισχυρίστηκε ότι η επίδικη απόφαση
ήταν αντισυνταγματική, πεπλανημένη ως προς τα ουσιώδη γεγονό-
20 τα, διαβρωμένη από αλλότρια κίνητρα και εκδόθηκε από αναρμό-
διο όργανο και συγκεκριμένα από το Υπουργείο Παιδείας αντί
από το Υπουργικό Συμβούλιο. Ως βάθος για προσβολή της συ-
νταγματικότητας της επίδικης απόφασης τέθηκε το άρθρο 20 του
Συντάγματος που κατοχυρώνει το δικαίωμα της εκπαίδευσης ως
25 θεμελιώδες δικαίωμα. Ο Νόμος 87/86 δεν προσβλήθηκε παράλλη-
λα ως αντισυνταγματικός γιατί όπως αναφέρθηκε από τον δικηγό-

ρο των αιτητριών ο νόμος αυτός δεν ρυθμίζει εξαντλητικά τις προϋποθέσεις ένταξης στην Παιδαγωγική Ακαδημία αλλά υπάρχει κατάλοιπο εξουσίας το οποίο εμπίπτει στην αρμοδιότητα του Υπουργικού Συμβουλίου βάσει των διατάξεων 54 του Συντάγματος.

5

Το Ανώτατο Δικαστήριο, απορρίπτοντας την προσφυγή, αποφάσισε ότι:

(1) Το άρθρο 20 του Συντάγματος δεν εξασφαλίζει σε κανένα πολίτη δικαίωμα για άνευ όρων ένταξη στον κλάδο σπουδών δασκάλων της Παιδαγωγικής Ακαδημίας Κύπρου. Οι προϋποθέσεις για ένταξη προσδιορίζονται και ρυθμίζονται από τις διατάξεις του Νόμου 87/86 βάσει των οποίων μία από τις προϋποθέσεις είναι η συμπερίληψη τον Πίνακα Εισακτέων Φοιτητών. Επομένως ορθά το θέμα τέθηκε ενώπιον του Διευθυντή Ανώτερης και Ανώτατης Εκπαίδευσης, του αρμόδιου για τον καταρτισμό και τήρηση του Πίνακα Εισακτέων. Οι αιτήτριες δεν είχαν περιληφθεί στον σχετικό πίνακα και επομένως το αίτημά τους πλίπτει στο κενό δεν μπορούσε να ικανοποιηθεί.

10

15

(2) Όσον αφορά ισχυρισμό του δικηγόρου των αιτητριών ότι οι αιτήτριες νομιμοποιούνται στις διεκδικήσεις τους ενόψει σειράς αποφάσεων των κυβερνητικών και εκπαιδευτικών Αρχών βάσει των οποίων έγιναν δεκτοί υποψήφιοι που δεν είχαν περιληφθεί στον Πίνακα Εισακτέων, γεγονός όπως ισχυρίστηκε που υποδηλώνει δυσμενή μεταχείριση των αιτητριών, πρέπει να λεχθεί ότι η περίπτωση των αιτητριών δεν επιδέχεται άμεσης σύγκρισης με τις άλλες περιπτώσεις. Περαιτέρω δε αν η απόφαση εκείνη λήφθηκε έξω από τα πλαίσια του νόμου, δεν μπορεί να αποτελέσει βάση για ικανοποίηση του αιτήματος των αιτητριών εφόσον η αρχή της ισότητας εξασφαλίζεται μέσα και όχι έξω από τα όρια της νομιμότητας.

20

25

30

(3) Οι εξουσίες του Υπουργικού Συμβουλίου στο θέμα περιορίζονται, βάσει των διατάξεων των άρθρων 3 και 4 του νόμου, στον καθορισμό του αριθμού των εισακτέων φοιτητών κατά το αμέσως επόμενο έτος. Το κατάλοιπο των διοικητικών αρμοδιοτήτων, σε σχέση με τα θέματα παιδείας, εμπίπτει στη σφαίρα αρμοδιοτήτων του Υπουργείου Παιδείας, βάσει των εδαφίων 2 και 3 του άρθρου 3 του Νόμου 12/65.

35

Προσφυγή απορρίπτεται χωρίς έξοδα.

Προσφυγή.

Προσφυγή εναντίον της απόφασης των καθ' ων η αίτηση με την οποία αρνήθηκαν να επιτρέψουν στις αιτήτριες, οι οποίες ήταν φοιτήτριες του κλάδου Νηπιαγωγών της

40

- 5 Παιδαγωγικής Ακαδημίας Κύπρου στο τρίτο έτος της φοίτησής τους, να φοιτήσουν, κατά το επόμενο έτος, στον κύκλο μαθημάτων ή κλάδο των δασκάλων της Ακαδημίας ώστε να καταστεί δυνατή η απόκτηση του πτυχίου του Δασκάλου Δημοτικής Εκπαίδευσης.

Α.Σ. Αγγελίδης, για τις αιτήτριες.

Ε. Λοιζίδου (Κα.), Δικηγόρος της Δημοκρατίας, για τους καθ' ων η αίτηση.

Cur. adv. vult.

- 10 Ο Δικαστής κ. Πικής ανάγνωσε την ακόλουθη απόφαση.

15 ΠΙΚΗΣ, Δ: Οι αιτήτριες ήταν φοιτήτριες του κλάδου Νηπιαγωγών της Παιδαγωγικής Ακαδημίας Κύπρου. Κατά το τρίτο και τελευταίο έτος της φοίτησής τους στην Ακαδημία, υπέβαλαν αίτηση, μέσω του δικηγόρου τους, για φοίτηση, κατά το επόμενο ακαδημαϊκό έτος, στον "κύκλο μαθημάτων ή κλάδο των δασκάλων" της Ακαδημίας, ώστε να καταστεί δυνατή η απόκτηση του πτυχίου του Δασκάλου Δημοτικής Εκπαίδευσης.

- 20 Αιτία ή αφορμή για το αίτημά τους αποτέλεσε η μεταβολή, όπως προβάλλεται ισχυρισμός, της κυβερνητικής πολιτικής ως προς την προδημοτική εκπαίδευση. Η μεταβολή αυτή θα έθετε σε κίνδυνο, όπως διατείνονταν, το επαγγελματικό τους μέλλον με τον περιορισμό των νηπιαγωγείων ή των θέσεων νηπιαγωγών στο δημόσιο τομέα.
- 25 Τις ανησυχίες τους προκάλεσε, όπως εκτίθεται στην επιστολή, η γνωστοποίηση της κυβερνητικής πολιτικής στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας, της 1/9/89 (Παράρτημα IV, Μέρος I). Η επιστολή των αιτητριών είχε απευθυνθεί στο Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Παιδείας. Σ' αυτή δόθηκε απάντηση στις 3/5/90 από το Διευθυντή Ανώτερης και Ανώτατης Εκπαίδευσης. Η απάντηση ήταν αρνητική με το δικαιολογητικό ότι το αίτημά τους δεν ήταν δυνατό να γίνει δεκτό. Γιατί, δεν επεξηγήτο. Η δικηγόρος
- 30 των καθ' ων η αίτηση εισηγήθηκε ότι οι λόγοι ήταν εμφανείς, συνυφασμένοι με τον ίδιο το νόμο ο οποίος διέπει
- 35

την εισαγωγή φοιτητών στην Παιδαγωγική Ακαδημία Κύπρου. Η εισαγωγή φοιτητών στην Παιδαγωγική Ακαδημία Κύπρου ρυθμίζεται από τις διατάξεις του *περί Παιδαγωγικής Ακαδημίας Κύπρου (Εισαγωγή Φοιτητών) Νόμου του 1986 (Ν. 87/86)*.

5

Οι καθ' ων η αίτηση επίσης αντέκρουσαν τον ισχυρισμό ότι με την επέκταση της προδημοτικής εκπαίδευσης επηρεάζεται δυσμενώς το επαγγελματικό μέλλον των νηπιαγωγών τουναντίον, με τη νέα πολιτική, η οποία κατοπτρίζεται στην απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου της 1/9/89 (Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας, Παράρτημα IV - Μέρος I, Αρ. 209), σε συνδυασμό με τη μεταγενέστερη απόφαση της 22/6/90, επαυξάνονται οι επαγγελματικές προοπτικές των υποψηφίων νηπιαγωγών.

10

Η προσφυγή στρέφεται εναντίον της απόφασης η οποία κοινοποιήθηκε στις 3/5/90, και η οποία προσβάλλεται ως αντισυνταγματική, πεπλανημένη ως προς τα ουσιώδη γεγονότα, και διαβρωμένη από αλλότρια κίνητρα. Κατά την ανάπτυξη της επιχειρηματολογίας του δικηγόρου των αιτηρών ενώπιόν μας, η εγκυρότητα της απόφασης αμφισβητήθηκε και για τον πρόσθετο λόγο ότι αυτή εκδόθηκε από αναρμόδιο όργανο και, συγκεκριμένα, από το Υπουργείο Παιδείας, ενώ η αρμοδιότητα ανήκει στο Υπουργικό Συμβούλιο. Η συνταγματικότητα της επίδικης απόφασης προσβάλλεται με βάθος τις διατάξεις του άρθρου 20 του Συντάγματος που κατοχυρώνουν το δικαίωμα της εκπαίδευσης ως θεμελιώδες δικαίωμα του ατόμου. Οι ισχυρισμοί περί αντισυνταγματικότητας της κρινόμενης απόφασης υποβλήθηκαν χωρίς παράλληλη προσβολή της συνταγματικότητας των διατάξεων του Ν. 87/86, για το λόγο, όπως εξηγείται στην αγόρευση του δικηγόρου των αιτηρών, ότι ο νόμος αυτός δε ρυθμίζει εξαντλητικά τις προϋποθέσεις ένταξης φοιτητών στην Παιδαγωγική Ακαδημία. Υπάρχει κατάλοιπο εξουσίας το οποίο, κατά φυσιολογική ιεράρχηση της αρμοδιότητας, εμπίπτει στην αρμοδιότητα του Υπουργικού Συμβουλίου βάσει των διατάξεων του άρθρου 54 του Συντάγματος.

15

20

25

30

35

Δεν κρίνω αναγκαίο να προβώ σε ανάλυση του πλαισίου και της έκτασης του δικαιώματος που κατοχυρώνεται στο άρθρο 20. Περιορίζομαι στη διαπίστωση ότι το άρθρο 20 δεν εξασφαλίζει σε κανένα πολίτη δικαίωμα για την άνευ όρων ένταξη στον κλάδο σπουδών δασκάλων της Παιδαγωγικής Ακαδημίας Κύπρου. Οι προϋποθέσεις για ένταξη, τόσο για διδασκάλους όσο και νηπιαγωγούς, προσδιορίζονται και ρυθμίζονται από τις διατάξεις του Ν 87/86, βάσει των οποίων -

5 (α) καθίσταται το Υπουργικό Συμβούλιο αρμόδιο για τον ετήσιο καθορισμό του αριθμού των εισακτέων φοιτητών,

15 (β) συναρτάται η εισδοχή στον ένα ή τον άλλο κλάδο της Ακαδημίας με επιτυχία στις εισαγωγικές εξετάσεις, και

(γ) καθίσταται η συμπερίληψη στον Πίνακα Εισακτέων Φοιτητών, το μόνο κριτήριο για εισαγωγή. Η ευθύνη για τον καταρτισμό του εναποτίθεται στο Διευθυντή Ανώτερης και Ανώτατης Εκπαίδευσης.

20 Συνάγεται από το σκοπό της επιστολής των αιτητριών, και του οργάνου προς το οποίο είχαν απευθυνθεί (το Υπουργείο Παιδείας), ότι αυτή απέβλεπε στην περίληψη των αιτητριών σε πίνακα εισακτέων στην Παιδαγωγική Ακαδημία Κύπρου. Οπότε, σωστά το θέμα τέθηκε ενώπιον του Διευθυντή Ανώτερης και Ανώτατης Εκπαίδευσης, του αρμοδίου για τον καταρτισμό και τήρηση του Πίνακα Εισακτέων. Η επιστολή δε σκοπούσε στην αναθεώρηση της απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου για τον αριθμό των εισακτέων φοιτητών στον κλάδο Διδασκάλων της Παιδαγωγικής Ακαδημίας κατά το συγκεκριμένο χρόνο ώστε να εγείρεται θέμα άσκησης αρμοδιότητας από το Υπουργικό Συμβούλιο για την αναθεώρηση προγενέστερης απόφασής του. Η εισαγωγή των φοιτητών στην Παιδαγωγική Ακαδημία Κύπρου εξαρτάται αποκλειστικά από τη συμπερίληψη προσώπου στον κατάλογο των εισακτέων φοιτητών μετά την προβλεπόμενη από το νόμο δο-

κμιασία. Οι αιτήτριες δεν είχαν περιληφθεί στο σχετικό πίνακα, επομένως το αίτημά τους πύπτει στο κενό, και δε μπορούσε να ικανοποιηθεί, όπως σωστά διεπίστωσε ο Διευθυντής Ανώτερης και Ανώτατης Εκπαίδευσης. Παρά την αναλόφρευκτη αυτή διαπίστωση, ο δικηγόρος των αιτητριών υπεστήριξε ότι οι αιτήτριες νομιμοποιούνταν στις διεκδικήσεις τους ενόψει σειράς αποφάσεων των κυβερνητικών και εκπαιδευτικών Αρχών βάσει των οποίων έγιναν δεκτοί στην Παιδαγωγική Ακαδημία υποψήφιοι που δεν είχαν περιληφθεί στον Πίνακα Εισακτέων. Οι λόγοι για την εισδοχή των προσώπων εκείνων στην Παιδαγωγική Ακαδημία Κύπρου αποκαλύπτονται στα έγγραφα που περιέχονται στα Τεκμήρια 1 και 2. Τα πρόσωπα αυτά υποδιαιρούνται σε δυο κατηγορίες -

(1) Αποφοίτους παιδαγωγικών ακαδημιών άλλων χωρών διετούς κύκλου σπουδών, περιλαμβανομένης και μιας σπουδάστριας του δεύτερου έτους του Πανεπιστημίου Αθηνών στα Παιδαγωγικά, και

(2) άλλων προσώπων στα οποία παρασχέθηκε η ευκαιρία να αποκτήσουν ή να ολοκληρώσουν τις γνώσεις τους στη διδασκαλία για τα δημοτικά σχολεία, με απογευματινή φοίτηση στην Παιδαγωγική Ακαδημία Κύπρου.

Ο δικηγόρος των αιτητριών εισηγήθηκε ότι σύγκριση της μεταχείρισης που έτυχαν οι αιτήτριες με εκείνη που έτυχαν οι προαναφερθέντες, οι οποίοι έγιναν δεκτοί βάσει των μνημονευθέντων αποφάσεων, υποδηλώνει δυσμενή μεταχείριση των αιτητριών σε βαθμό που να καθιστά την επίδικη απόφαση ακροσφαλή.

Η πρώτη διαπίστωση είναι ότι η περίπτωση των αιτητριών δεν επιδέχεται άμεσης σύγκρισης με τις άλλες περιπτώσεις. Οι αιτήτριες είχαν εισαχθεί στην Παιδαγωγική Ακαδημία Κύπρου ως υποψήφιοι νηπιαγωγοί στα πλαίσια του κυβερνητικού προγραμματισμού, για ικανοποίηση των εκπαιδευτικών αναγκών σ' εκείνο τον τομέα της παιδείας. Αντίθετα, στην περίπτωση των τρίτων προσώπων, ό,τι προφανώς αποφασίστηκε ήταν η παροχή σ' αυτούς ευ-

καιρίας συμπλήρωσης της εκπαίδευσής τους ως δασκάλων για υπηρεσία στα δημοτικά σχολεία.

5 Δεύτερο, αν η απόφαση για την πρόσληψή τους λήφθηκε έξω από τα πλαίσια του νόμου, δε μπορεί ν' αποτελέσει βάση για ικανοποίηση του αιτήματος των αιτητριών. Η αρχή της ισότητας, όπως επανειλημμένα διακηρύχθηκε, εξασφαλίζεται μέσα και όχι έξω από τα όρια της νομιμότητας*.

10 Δεν αποτελεί επίδικο θέμα, ούτε ελέγχεται στην παρούσα διαδικασία, η νομιμότητα των αποφάσεων που περιέχονται στα Τεκμήρια 1 και 2. Για το λόγο αυτό δε θα προβώ σε εκτίμηση της εγκυρότητας των αποφάσεων εκείνων. Ό,τι πρέπει να αποφασιστεί είναι αν υπήρχε διακριτική ευχέρεια, βάσει των σχετικών διατάξεων του νόμου, για εισδοχή των αιτητριών στον κλάδο Δασκάλων της 15 Παιδαγωγικής Ακαδημίας Κύπρου, ερώτημα στο οποίο η απάντηση είναι πασιφανώς αρνητική. Ο νόμος καθορίζει οριστικά και εξαντλητικά τις προϋποθέσεις για εισαγωγή στην Παιδαγωγική Ακαδημία. Το άρθρο 6 προβλέπει :

20 "Κανένα πρόσωπο δε θα εγγράφεται για φοίτηση στην Παιδαγωγική Ακαδημία Κύπρου αν το όνομά του δεν αναγράφεται στον Πίνακα Εισακτέων Φοιτητών."

25 Τα ονόματα των αιτητριών δεν περιλαμβάνονταν στον Πίνακα Εισακτέων Φοιτητών, και κανένας δεν είχε το δικαίωμα να εγκρίνει την εισαγωγή τους. Το αίτημα ορθά υποβλήθηκε στο Υπουργείο Παιδείας, και ορθά αποφασίστηκε από το Διευθυντή Ανώτερης και Ανώτατης Εκπαίδευσης, ενόψει των προνοιών του άρθρου 7 του Ν 87/86. 30 Οι εξουσίες του Υπουργικού Συμβουλίου στον τομέα της

* (Βλέπε, μεταξύ άλλων, *HELLENIC BANK v. REPUBLIC* (1986) 3 C.L.R. 267. *ΗΑΔΛΙΟΑΝΝΟΥ v. REPUBLIC* (1986) 3 C.L.R. 1036. *ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗ ΚΑΙ ΑΛΛΩΝ v. ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ - ΑΝΑΘΕΩΡΗΤΙΚΗ ΕΦΕΣΗ 448 - Η απόφαση δόθηκε στις 15/11/90.*

εισαγωγής φοιτητών στην Παιδαγωγική Ακαδημία Κύπρου περιορίζονται, βάσει των διατάξεων των άρθρων 3 και 4 του νόμου, στον καθορισμό του αριθμού των εισακτέων φοιτητών κατά το αμέσως επόμενο έτος. Το κατάλοιπο, εξάλλου, των διοικητικών αρμοδιοτήτων, σε σχέση με τα θέματα της παιδείας, εμπίπτει στη σφαίρα αρμοδιοτήτων του Υπουργείου Παιδείας, βάσει των εδαφίων 2 και 3 του άρθρου 3 του Ν. 12/65.

5

Η προσφυγή απορρίπτεται. Η επίδικη απόφαση επικυρώνεται βάσει του άρθρου 146.4(α) του Συντάγματος. Δεν εκδίδεται διαταγή για τα έξοδα.

10

Προσφυγή απορρίπτεται χωρίς έξοδα.